

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Váár L. könyv- és papírkerekedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Késiratok nem adatkak vissza.

A háboru.

A szerb hadsereg támogatására és a végső veszedelemtől való megmen-
tésére foganasított általános offenzívája az entente hadaknak eredménytelennek bizonyult, oly annyira, hogy a nagy lendülettel megkezdett szimultán támadás máris elintézettnek tekinthető. A harc ugyan folyamatban van még az összes frontokon, de az ellenség küzdelmében már láthatón fogy az erő és a lendület.

Legnagyobb erővel ezuttal az olasz támadott; hadműveletei kiterjedtek majdnem az egész frontra, s oly szilajnak, makacsnak bizonyult az olaszoknak ez a harmadik nagy offenzívája, hogy a támadók reményeége ezuttal nem látszott teljesen reménytelennek. Csapataink páratlan hősiességén, embereink csodálatos energiáján azonban az ellenfél pokoli elszántsága is megtörött. Höfer szerdai jelentése már jelezte az offenzíva lanyhulását. Azután újból neki hevültek, de ma már bizvást mondhatjuk, hogy diadalmasan visszaverjük déli frontunk ostromlóit is. Cadornának ez az újabb 150,000 olaszt kitevő vérpazarlása nem sokat lendített a szerbeken s mivel térhódítás sem járt a nyomában, valószínű, hogy a tél beköszöntése folytán most már nem is fog nagyobb hévvel megnyilatkozni az olaszok harci kedve.

A nyugati harctérről francia és angol tudósítások egybehangzóan jelentik a harc szünetelését. Teljesen ugyan a Champagneban és Flandriában sem szünetel a háboru, de a szeptember végi offenzívában véghez vitt nagy munició-pazarlás, a holtakban és sebesültekben szenvedett rémes veszteségek defenzívába szorították a nyugati szövetségeseket. Ma az a helyzet, hogy inkább már az entente-nak kell tartani a németek előretörésétől. A francia és az angol belpolitikai válság is befolyásolja a harctéri helyzetet s csak a belső krízisek megoldása után kezdődhetnek újból a nagyobbstílu operációk a nyugati harctéren. De csak az esetben, ha kormányok tolytatni kívánják elődeik agresszív politikáját. Elképzelhető azonban ennek az eshetőségnek épp az ellenkezője is.

Az északi harctér két szárnyán az orosz nagy erőket vitt küzdelembe, hogy

Keletgaliciában, esetleg Volhyniában is keresztültörve frontunkat, hadvezető ségünk figyelmét, amennyire csak lehetséges, elvonja a szerb harctérről. Ugyanakkor pedig hatalmas tartalékokat gyűjtött és vonultatott föl az orosz Hindenburg ellen is, főleg Dünaburg és Riga mentesítése céljából. A centrumokban ellenben aránylagos csend uralkodott ezeken a küzdelmes forró napokon.

A két szárnyon tulnyomó erővel operáló orosz ideig-óraig némi sikereket is tudott elérni, de egy-két napi ingadozás után ismét a mi kezünkbe került a gyepő. Nemcsak hogy visszahódítottuk az ideiglenesen feladott területet, de Hindenburg is közelebb juthatott a kitűzött célhoz. Dünaburg és Riga eleste már csak napok kérdése.

A legfőbb figyelem természetesen még mindig a Balkánra irányul. E véráztatta területen elvérzik a szerb nemzet, ellenségeinknek ez az örökké szolgálat kész eszköze. Itt fog legpregnánsabb módon kifejezésre jutni az entente katonai tehetetlensége s megdönthetetlen igazságnak bizonyulni az ellenséges konzorcium diplomáciai veresége. Szerbia teljes leveretése biztosra vehető, erről tanuszkodnak nemcsak a német, az osztrák-magyar és bolgár hivatalos jelentések, hanem Londonban és Párisban is hirdetik már Szerbia közeli bukását. A bolgár csapatoknak a német, osztrák-magyar seregekkel való egyesülése után a szerbek szövetségeseinek le kellett mondani minden reménységről.

Azok a csekélyszámu francia és angol csapatok, amelyek még idején közelébe férközhettek a szerb hadaknak, a közeli katasztrófát föl nem tartóztatják. Görögország a fenyegető passzivitásával és Románia a változatos semlegességével végleg eldöntötték Szerbia és a balkáni háboru sorsát. Hiába bombázza az angol flotta Dedeagacsot, meg a többi védtelen partmenti várost, hasztalan akar az orosz Várna és Burgász ostromával ráijeszteni a bolgárookra, a győzelmes és nagy jövő előtt álló Bulgáriát efféle terrorisztikus kísérletekkel nem lehet megfélemlíteni. A Várna előtt elsüllyesztett két csatahajó ezután már nagyobb óvatosságra fogja készíteni az oroszokat, akik ezen súlyos lecke után alighanem meg fogják gondolni, vajjon

tanácsos és célszerű e továbbra is foglalkozni szárazföldi csapatoknak Bulgáriába való küldésének a gondolatával?

És mikor is akarna hát utra kelni ez a muszka expedició? Pírot eleste után csapataink előtt nyitva az ut Nis felé és mivel Kragujevac bevetele is hamarosan bekövetkezett, a szerb háboru előreláthatólag hamarabb fog véget érni, mintsem az orosz hadak utra kelhetnének Bulgária ellen. Valószínű, hogy az oroszoknak egyáltalán nem is olyan sürgős ez az egész dolog s a nagy készülődésről szóló hírek éppen csak a célt szolgálják, hogy a szövetségesek és a szerbek előtt igazolják Oroszország őszinte részvételét.

Ha pedig len az oroszok mégis elhatároznák magukat Bulgária ellen való hadviselésre, előállna az a bizarr jele-
nete a történelemnek, hogy törökök védelmeznék Bulgária függetlenségét a felszabadító orosz cár ellen.

És bizonyára az lenne ennek a meglepő mozzanatokban olyan gazdag világháborunak egyik legsodásabb fordulata.

A hadikölcsön sikere vármegyénkben.

Csikszereda, november 3.

A harmadik magyar hadikölcsön már az első tizenkét nap alatt túlhaladta az egyezer milliót, vagyis az első tizenkét nap alatt a magyar nemzet annyit hozott össze, mint az első vagy második hadikölcsönnél végeredményben. Megállapíthatjuk tehát, hogy a harmadik hadikölcsön sikere messze felül fogja mulni az első és másodikét s talán nem csalódunk, hogy összege el fogja érni a két első hadikölcsön együttes összegét.

Megmozdult a nagybirtok, herceg Eszterházy Miklós egymaga tizmillió koronát jegyzett a hadikölcsönre és ezzel lelkes példát nyújtott főurainknak. De a sok száz milliót az ipar, kereskedelem, a középosztály és a nép kis jegyzései adják és mert népünk megismerte és megszerette a legnagyobb biztonságot nyújtó és kitűnő jövedelmet hajtó állampapírt, bizton remélhetjük, hogy a jegyzések lezárásának napján, vagyis november 18-án oly hatalmas summára fog rugni a jegyzések összege, mely az egész világot bámulatba fogja ejteni a

ÉRTESEM a t. termelő urakat, hogy a Haditermény Résztársaság részére mindennemű terményt vásárlók, ezért kérem, hogy mintákkal lakásomra — Hargita-utca 12. sz. — befáradni sziveskedjenek. Schwartz Ignácz, Csikszereda.

magyar nemzet nagyszerű erő kifejtése iránt. És ez lesz valóban az itthonmaradtak igazi nagy győzelme.

Csikvármegyében a jegyzések községekben és városokban egyaránt lázasan folynak. Nemcsak a közbirtokosságok, egyházközségek stb. vesznek részt a jegyzésben, de az eddig meglehetősen konzervatívizmust tanúsító földmivész osztály is belátta, hogy leghelyesebben cselekszik, ha felesleges pénzét hadikölcsönbe fekteti.

A már eddig közölt jegyzéseken kívül újabb az alábbiakról értesültünk.

A csikszeredai kir. adóvivatalnál jegyezték:

Petres Kálmán Csobotfalva	500 K
Kovács Lajos és neje Mindszent	2400 K
özv. Huszti Jánosné Páfalva	2500 K
Sálmón Regina	400 K
Biró Kálmán Vacsáresi	1200 K
Bálint Margit Csikszereda	100 K
dr. Sándor Gyula Csikszereda	1000 K
özv. Oláh Józsefné szül. Kovács Anna Csikszereda	1000 K
Imre János Csiktaplocza	200 K

A Csikszeredai Takarékpénztárnál eddig 40-en 84,750 koronát, a Csik megyei Székelybanknál 26-an 36,450 koronát jegyezték. Az aláírók névsorát felhatalmazás hiányában nem adták rendelkezésünkre.

Az Agrár Takarékpénztárnál a már közöltéken felül számos jegyzés esik naponként. Csikvármegye magánjvai a harmadik hadikölcsönre végérvényesen 2 milliót, Szentpéter egyházmegye egy milliót jegyzett az Agrárnál. Friedländer Emil Gyimes 100,000 koronát jegyzett.

Törvényhatósági közgyűlés.

A vármegyei magánjavak 2 millió, Szentpéter egyházmegye 1 millió hadikölcsönt jegyezték.

Csikszereda, október 30.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt tartotta rendes őszi közgyűlését, Gyalóky Sándor főispán elnöklétével.

Gyalóky Sándor főispán magas szárnyalást, tartalmas megnyitó beszédében visszapillantott a háború eddigi történetére és jóleső hazafiai örömmel állapította meg, hogy ebben a háborúban a magyar nemzet nevét halhatatlanná tette és örökre beírta a világtörténelembe. Majd diadalmas hadainknak szerbiai nagyszerű offenzívájára mutatott rá, mely lesújtja az orgyilkost és hatalmas lépéssel hoz közelebb minden háború végcéljához, az áldáshoz, tartós békéhez.

Rámutatott a magyar cimer- és zászlókérdésnek a paritás alapján történt megoldására, mely egyben Ó Felsége részéről az őszinte bizalom és elismerés újabb fényes jele a dicső magyar nemzetről. Indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy Ó Felségéhez a magyar cimer- és zászlókérdés megoldása alkalmából hódoló feliratot intéz.

A vármegyei tisztviselők államszegélye avagy drágasági pótléka címén Csiknak mindössze 4200 korona jutott, mely összeg különösen indokolt kérelmekre lett volna felosztandó a rászorult tisztviselők között. Nem kétséges, hogy a tisztviselők mindenike rá van utalva drágasági pótléka s azt mostani fokozott munkájával meg is érdemli. Ilyen körülmények között azonban a tisztviselők közül alig 2-3 adott be kérelmet, míg a közgyűlés az egész összeget 60-200 koronás tételben kiosztotta a segéd- és kezelőszemélyzet között. Ez talán az adott körülmények között, leghelyesebb is volt, mert egy általános kulcs alkalmazásával fejenként 50-100 korona jutott volna.

A gyergyóremetei önálló gyógyszerár felállításának kérdésénél, mely különben ez idő szerint szükségtelennek mondatott ki, — méltán keltett megütközést a Köllő János bizottsági tag felszólalása, melyben az önkormányzati tisztviselőket azzal gyanúsította meg, hogy mióta az államosítás szele fujdogál, — a vármegye és a vármegyei egyének érdekeit kevésbé istápolják, mint akkor, a midőn a választások esélyeitől kellett tartaniok.

A kínos megütközést fokozta az, hogy éppen kérdésben felszólalónak semmi oka nem

volt, mert vele ellentétes álláspontra senki sem helyezkedett, ellentétes véleményt senki sem nyilvánított s még hozzá választott vármegyei alkalmazott ő maga is.

Nem ok nélkül vált tehát érdekes kérdéssé, hogy mi volt hát akkor rejtett rugója a tisztviselők sértő meggyanúsításának?

Sokan tudni vélték ezt is, de mi a vesékbe nem láthatunk s így csak megállapítjuk a tényt, hogy Köllő János a Fejér Sándor alispán önzéletes felszólalására, melyben az alaptalan gyanúsítást kereken visszautasította, a közgyűlés színe előtt nyomban bocsánatot kért.

A gyergyótölgyesi körösvos választást a közgyűlés megsemmisítette és az állás véglegesen csak a háború után töltetik be, addig helyettesítéssel látják el az orvosi teendőket.

Emelkedett volt a közgyűlés hangulata, midőn a vármegyei magánjavakból hadikölcsön kötvények vétele került tárgyalásra. Az állandó választmány 1 millió koronát javasolt a közgyűlésnek, mely azonban Bodor Gyula főerdőtanácsos megindokolt indítványára egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy a harmadik magyar nemzeti hadikölcsönre 2 millió koronát jegyez. Ezzel a hazafias tettel Csikvármegye méltónak bizonyult dicső multjához.

A közgyűlés továbbá elhatározta, hogy a vármegye, a két város, a leányiskola és a magánjavak tisztviselői részére a háború tartamára, 25% drágasági pótlékot szavaz meg és ezt a magánjavak alapjaiból fedezi. Aki már részesült államszegélyben, annak beszámítatik az addig élvezett államszegély a 25% os drágasági pótlékba.

A közgyűlés elhatározta, hogy a Csikszeredai Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezetébe 500 drb. üzletrész átvételével mint tag belép.

Dájbukat Jakab számvevő 30 évi eredményes és fáradhatatlan szolgálat után nyugdíjba vonult. A közgyűlés teljes elismerését nyilvánította neki.

A községi ügyek során sok község hadikölcsön jegyzése szerepelt az alapok nélkülözhető pénzkészleteiből. Ezek összege mintegy 700.000 koronára rug. Ezenkívül Gyergyószentmiklós város a harmadik hadikölcsönre is — mint az első és másodikra — 100.000 koronát jegyzett.

A közbirtokosságok és egyházközségek sok százezret jegyezték meg, melyek azonban nem kerülnek a törvényhatóság közgyűlése elé.

Végül nagy lelkesedést keltett a Csiktaplocza, Várdorfalva, Csobotfalva és Csomortán községek tulajdonát képező Szentpéteregyházmegye 1 millió koronás hadikölcsön jegyzése, melyet a közgyűlés kitörő örömmel fogadott.

A közgyűlést Gyalóky Sándor főispán hazafias felhívása zárta be, melylyel felkérte a törvényhatóság tagjait, hogy a népet világsítsák fel, vegyenek részt a főszoigabirák által tartandó népgyűléseken, buzdítsák a népet a hadikölcsön jegyzésére, maguk is jegyezzenek erejükhöz mérten, de különösen és legfőképpen tartsák magyar becsületbeli kötelességüknek azok, kik a háborúval kapcsolatban nagy nyereségre tettek szert és jelentékeny tőkéket gyűjtöttek össze. A közvélemény s zeme mindent lát és a háború végzetével le fog sujtani azokra, akik hazafias kötelességüket nem teljesítették.

A főispán nagyhatású szavait zúgó helyeslés és éljenzés kísérte, melylyel a közgyűlés véget ért.

Öngyilkos városi főjegyző.

Csikszereda, november 3.

Kedden délelőtt tragikus öngyilkosság híre járta be a várost. Dr. Demény József városi főjegyző reggel 9 órakor lakásán golyót röpített fejébe. Eszméletlenül vitték be a csikszeredai kórházba, hol este 11 órakor rettenetes haláltusa után meghalt.

Az alig 27-28 éves nőtlen fiatal ember öngyilkosságának okáról különböző verziók vannak forgalomban, mivel levelet nem hagyott hátra. Legvalószínűbb az a feltevés, hogy öröklött családi betegsége adta kezébe a fegyvert. Ez év tavaszán megoperálták a nyakán tuberkulotikus bántalmak miatt és már akkor panaszkodott, hogy ez családjukban sokszor csak késő férfikorban lép fel. Akkor aztán egy éven belül meg kell halni. Ez a sors vár rá is — mondta ő.

Az operáció azonban sikerült, a katonai szolgálatból felülvizsgálat után szabadágolták és itthon még a tavasszal hivatalát újból elfoglalta, mely állására alig másfél éve — több évi ügyvédeljőlől gyakorlat után — választották meg.

Az utóbbi hónapokban látszólag egészséges volt és meglehetősen sűrűn éjzszakázott. Mintegy két héttel ezelőtt panaszkodott dr. Kovács Gábor városi tanácsos kollégájának, hogy nagy fájdalmi újból kezdődnek a nyakán. Utóbbi időben aztán állandóan éjzszakázott, ivott is és kártyázott. Ezért terjedt el öngyilkossága után a hír, hogy igen nagy összegeket vesztett és kártyavesztései kergették a halálba.

Ebben a formában a hír nem felel meg a valóságnak, mert igaz ugyan, hogy az utóbbi napokban több helyen kártyázott és vesztett is, de ez mindössze 2000 koronára rugott, ami jelentéktelen összeg volt nála, mivel vagyona is van. Valószínű az, hogy már régebb elhatározta az öngyilkosságot és az utóbbi napok mulatozásai és az ezzel járó kimerülés csak előkészítették azt.

Keddre virradóra 3 órakor ment bába és reggel 9 órakor felkelve, a saját házukban levő mészárszékre sétált s Udvarhelyre való utazás címe alatt a mészárosból browningpisztolyt kért, melylyel hátul, a jobb dudornál föbe lötte magát. A lövés ereje rettenetes volt. Demény azonnal eszméletét veszítve, összeesett. Nemsokára felhozták a kórházba, hol dr. Hirsch Hugó sebészfőorvos megoperálta, azonban segíteni már nem lehetett rajta, mert a golyó az agyvelőt teljesen szétroncsolta. Az öngyilkos főjegyző este 11 óráig haldoklott és állandóan erős epileptikus rohamok után halt meg.

Temetése csütörtökön délután fél három órakor lesz. A város házán gyászlobogó leng. Haláláról családja és a város tisztikari is gyászjelentést adott ki.

Dr. Demény József ambiciózus és képzett tisztviselő volt, ki szép jövő előtt állott.

A szerencsétlen véget ért fiatal főjegyző tragikus halála a városban nagy részvétet keltett.

Karácsony a harctéren.

Közeledik a második Karácsony, a mely fiainkat a családi otthonról messze, a rideg lövészárokban találja. Ünnepeketünk-e mi itthonlévők Karácsonyt anélkül, hogy gondolatunk, szeretetünk és ajándékunk feléjük, hozzájuk ne szállana?

És hadd tudják meg mentül előbb, hogy nekünk csak úgy lehet az idén ünnepeink istenfiának a születése estje, ha rájuk nézve is ünneppé tudjuk avatni szeretetünk adományával.

Mert attól, ha az ő szívük a mieinkkel szeretetben összedobban; attól, ha lelkes, önfeláldozó hősiességük tüze a karácsonyi örömtűzekkel versenyt lobog; attól, ha a mi imádságunk értök az égbe, gondolatunk hozzájuk szállván gyöngéd megemlékezéssel, elevenen érzik honvédó nagy munkájuk erkölcsi erejét és acélos karjuk, acélos szívük, acélos elszántságuk félelemmel borítja el ellenségeinket: attól rebben föl, ez jusson eszünkbe, az ő rettenetes lövészárkáikból, a fehér galamb, szájában az olajjaggal, meghozván a világnak az óhajtott, az áldott békét.

Ezért fordulunk a magyar közönséghez, mely buzgóbb mint bárki a világon, a nemzeti jótékonyaság oltára körüli áldozásban.

A honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala és a Vörök-Kereszt Szereteadományosztálya együttesen fogják az idén a Szeretet e művét intézni. Mert az eddigi tapasztalat azt mutatta, hogy ily tömeges feladatot csak jól megkoncipiált egységes terv szerint lehet sikeresen megoldani. Hiszen nemcsak a magunk magyar gyermekeiről van a szó. Nagy karácsonyi testvériség lesz ez: a magyar, az osztrák, a német, a bolgár s a török, a kik együttesen dolgoznak e világtragédia nagy fiáláján a Balkánon, mind bele vannak foglalva ebbe a magyar nemzeti Karácsony ünnepebe.

Ki nem akar ebben közülnk részt venni? Jöjjön tehát mindenki: az is, akinek hőse ott küzd a soron, azért, mert ott van a hőse: az is, akinek nincs ott senkije, azért, mert nincsen ott hozzátartozója. És senki se legyen olyan önző, hogy ő a magának akarjon külön ajándékot küldeni. Tudjuk a tavalyi Karácsonyról és a háború egyéb tapasztalataiból, hogy az ilyen körülmény más időben is nehezen jut céljához és későn, hát még a Karácsony ajándékos napjaiban, a mikor a postaforgalom szászszorososan meg van terhelve.

Az lesz a tökéletes karácsonyi öröm, ha mindenki, aki meghatottan gondol harcosainkra, pénzbeli adományát címünkre küldi el. Mert így mindenki egyszerre, biztosan kapja a lehető legjobbat, a lehető leggyorsabban.

Nem gyulhat ki Karácsony estéjén annyi láng a karácsonyfán és csillag a téli égbolton, mint a hány szív katonáinkért megdobban, a hány kéz kinyújtódik szeretete adományával, a hány katonalélek megenyhül a gondolatban, hogy a magyar nemzet apraja, nagyja, szegénye és gazdagja összehordta filléreit, hogy a szent Karácsony fénye, üdve, dicsősége és melegsége járja be a szívét annak is, aki az ajándékot veszi, azét is, a ki küldi.

Budapest, 1915. október havában.

A Vöröskereszt Szereteteadomány-osztályának vezetője:
baró Herzog Mór Lipót, főmegbízott.

A Hadsegélyző Hivatal vezetője:

Kirchner Hermann, cs. és kir. altábornagy.

A katonák karácsonyi megajándékozására szánt mindennemű pénzküldemény a rendes utalvány-úrlapon a m. kir. postatakarékpénztárhoz (Budapest, V., Hold-utca) címzendő, de föltétlenül szükséges, hogy a szelvényre odaírja a feladó a következő szavakat: „Karácsonyi szeretetadományok 8880. számú számlájára”.

Kérjük az adakozókat, hogy a pénzküldésnek lehetőleg ezt a módját vegyék igénybe, de beküldhető az adományok a honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalának (Budapest, Országház), vagy a Vörös-Kereszt Szereteteadomány-osztályának (Budapest, Lipótkörút 1.), azonban minden esetben megjelölendő, hogy az összeg a katonák karácsonyára van szánva.

Akik ünneget lopják.

Ilyen furcsa istenteremtések is akadnak Magyarországon. Ugy látszik a háborús idők forgószela vetette fel ezeket is, mint ahogyan a zivatar meg is tisztítja a levegőt ugyan, de egyuttal sok szemetet is felkavar. A nagy napok kislelkű emberkéi ezek, akik ijedős kapkodásból, fejszóttafényből, vagy tudatlanságból önmaguknak lettek tolvajai, orgazdái és uzsorásai. A fukar, zsugori pénzreljők ezek, akik ahelyett, hogy hasznos befektetésekre fordítanák, gyümölcsösöztetnék fölőseleg ez megtakarított pénzüket, önmaguknak adják kölcsön, persze így aztán nem is kapnak rá egy fillér kamatot sem.

Felhalmozzák és eldugják a pénzt. Rajta ülnek és ki nem adják. Elvonják a forgalomból. Még pedig nemcsak az aranypénzt, hanem az ezüstöt, nikkelt, bronzot és kisebb papírpénzt is. Országszerre temérdeken üzhetik most ezt a balgaságot, mert hovatovább érezhető lesz különösen az apróbbfajta pénz hiány, rengeteg kárára, időpocséklására és bosszúságára az ország lakosságának. Nincs váltópénz, nem lehet fizetni, nem lehet visszaadni, szalagálni kell fűző-fához, míg adok-veszek dologban, vagy munkások és munkaadók közti viszonyban célunkat érjük. Sőt még katonáink is megérzik az itthon pénzzel telt fazékokat és stimpfliszárazakat őrző sarkányok dőreségeit, mert heti zsoldjukat nehezebben tudják kézhez kapni.

Még érthető volna, ha az ilyen rejtegetők azért lapátolták volna garmadába össze a mindenfajta pénzneműt, mert a háborús veszedelem miatt minden percben várhatnák a jelszót, hogy menekülni kell. De hát ma már az utolsó tanyái bojtárgyereket is tudja, hogy muszkát, rácot a maga földjén verjük, kergetjük, azok közül ugyan nem jön az országba egy lélek se másképp, csak fogolyként. Miért hát ez a káros szokás, mely nem használ senkinek, mindenkinek árt?

Ugy kell lenni, hogy csak a tudatlanság, tapasztalatlanság, a célszerű pénzkezelésben járatlanság szüli ezeket az öntolvajokat, akik jelentős kamatokat vagy másnemű hasznokat lopnak el saját maguktól azzal, hogy oktalanul holt tőkét csinálnak a pénzükből.

Éppen azért nagyon helyénvaló a kormány-nak a vármegyékhez, kereskedelmi és iparkamarákhoz, stb. intézett az a rendelete, melyben az elharapózott baj megszüntetését, vagy legalább csökkentését óhajtja dűlőre vinni olyanformán, hogy az említett hatóságok utján felkér minden értelmes tekintélyes polgárt: magyarázzák időnként mentül gyakrabban megkülönböztetve a most elég durva jövedelemhez jutott mezőgazdasággal foglalkozó néposztályának, meg aztán a hadbavonultak családtagjainak, hogy mennyire káros a pénznek rejtéshelyeken való dugdosása. Egy az, hogy semmi hasznot nem hajt, más meg, hogy veszedelmekkel is jár, ha rosszindulatú emberek, kőborcigányok kilesik, neszét veszik, hogy pénz van a háznál, Tolvajok, rablók üthetnek rajta.

Legbiztosabb helye a pénznek a takarékpénztár, szövetkezetek, postatakarék. Onnét nem lopja el senki. Így, kamatozatlanul hevertetve azonban idegen tolvaj nélkül is maga a tulajdonos lopja meg önmagát.

Szolgáltatassuk be a fémeket.

Csikszereda, november 3.

Lapunk legutóbbi számában hírül adtuk, hogy a fémbevéltással Csikszeredában Albert Balázs és Fia vaskereskedő cég bízott meg, ki azt önzetlenül elvállalni szives volt. Itt közöljük most a részletes utasításokat a fémbevéltő helyek részére:

Visszavonásig a következő bevéltési árak érvényesek	Kg.-ként	
	kor.	üll.
Tiszta nikkelt tárgyakért	15	—
Vörösréztárgyakért más anyagból való alkatrészek nélkül	5	50
Vörösréztárgyakért más anyagból való alkatrészekkel	5	—
Tiszta sárgalemezből és tombaklemezből készült tárgyakért más anyagból való alkatrészek nélkül	3	75
Tiszta sárgalemezből és tombaklemezből készített tárgyakért más anyagból való alkatrészekkel	3	—
Tiszta öntött sárgarézéből való tárgyakért más anyagból való alkatrészek nélkül	2	50
Tiszta öntött sárgarézéből való tárgyakért idegen anyagból való alkatrészekkel	2	—
Alumínium	6	50

A fenti árak hatóságilag engedélyeztetettek és csakis a hatóság hozzájárulásával a Fémközpont által változtathatók meg.

Nikkellel, vörösrézzel, vagy sárgarézzel bevont vagy lemezelt, de lényegükben más anyagból való tárgyak nem vétetnek meg.

KÖZGAZDASÁG.

Csikvármegye gazdasági helyzetéhez.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur a gabonakészletek bejelentése és közszükségre való igénybevétele tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki:

76300—1915. eln. A gabonakészletek bejelentése és közszükségleti célokra való igénybevétele ügyében 3925. M. E. szám alatt megjelent rendeletre való hivatkozással, felkérem az Egyesületet, sziveskedjék tájékoztatni az érdekelteket, hogy:

1. November hó 1-től kezdve december hó 25-ig búzát, rozst, kétszerest, árpát, zabot senkinek sem szabad vásárolni, csak a Haditermény Részvénytársaságnak, vagy bizományosainak, akik a vásárlás megkezdése előtt a társaság által részükre kiállított igazolványt a főszolgabírónak láttatva végett bemutatni és a községi előljáróság felhívására felmutatni kötelesek.

2. A ki buza, rozs, kétszeres, árpa és zab termését a Haditermény Részvénytársaságnak november hó 1-től december hó 25-ig eladja, vagy eladásra felajánlja, gabonájáért megkapja a hatóságilag megállapított legmagasabb árat s az 1916. január 1-je után az át nem vett termények után havonként és méter mázsánként 20 fillér őrési térítést kap.

3. November hó 25-étől 28-áig mindenki tartozik bejelenteni, hogy beleszámítva azt is, amit már előbb eladott, de még el nem szállított mennyi búzája, rozsa, kétszerese, árpája, zabja és lisztje van, tartozik tovább bejelenteni, hogy a gazdasági és háztartási szükséglet címén mennyit tart vissza és hogy ezeknek levonása után mennyi a feleslege?

4. A november 28-iki összeírás után is jogosítva van még mindenki december hó 25-ig készletét a Haditermény Részvénytársaságnak, vagy bizományosainak a maximális áron eladni. December 25-től fogva azonban a háztartási és gazdasági szükségleten felül levő minden gabona és liszt közszükségleti célokra rekviráltnak tekintetik és a termelő köteles azt a maximális árnál méter mázsánként 4 koronával alacsonyabb áron a Haditermény Részvénytársaságnak átszolgáltatni.

5. Ezek közlésével kérem felhívni az érdekelteket közönséget, hogy gazdasági és háztartási szükségleten felül való készletét saját érdekében a közérdekből is mindenki sürgősen jelentse be a Haditermény Részvénytársaságnak

vagy bizományosainak. Ugyanez alkalommal kérem felhívni az érdekelteket közönséget arra is, hogy az a gabonára vonatkozólag kiadott kormányrendelet a bab, borsó és lencse készletekre is vonatkozik és egyuttal aki 30 kilón felüli készlettel rendelkezik és azt december hó 25-éig a Haditermény Részvénytársaságnak el nem adja, vagy nyílt piacon közvetlen fogyasztás céljaira el nem árusítja, vagy nem adja el olyan kereskedőnek, a ki hüvelyeseket helyben kicsinyben árul, bab, borsó és lencse készlete a maximális árnál 4 koronával alacsonyabb áron elrekviráltatik.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A rendeletet úgy a gazdaközönség, mint a fogyasztó közönség tájékoztatása végett ezenel közöljük.

Csikszereda, 1915. október 31-én.

Csikvármegyei Gazdasági Egyesület Igazgatósága.

LEGUJABB.

Kragujevac elesett.

150,000 embert vesztettek az olaszok.

Budapest, november 1.

(Hivatalos.) Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:

Délkeleti hadszíntér: A nagy Moravától nyugatra levő területen a szövetséges haderők helyenkint heves utóvédharcok árán elérték a Milanovától és Kragujevától délre és délkeletre emelkedő magaslatokat. Ma reggel 7 és 8 óra között a kragujeváci arzenálra és kaszárnyára kitűztük az osztrák-magyar és röviddel utóbb a német lobogót. A Morava és a Resava közötti szögletben német csapatok heves harc után elfoglalták a vidéket uraló Trivunovo-Brdo magaslatot.

Bolgár haderők a Paracin felé vivő uton Planincától nyugatra és a Nisava völgyében Béla-Palankától nyugatra elfoglalták a magaslatokat.

Kövess tábornok német és osztrák-magyar csapatainak eddigi összes zsákmánya: 20 tisz, körülbelül 6600 főnyi legénység, 32 ágyú, 9 géppuska, több mint 30 lőszerkocsi, egy fényező, sok fegyver, sok tüzérségi löszer és nagyon sok gyalogsági löszer. Ezenkívül 45 régi vagy szétrobbantott ágyúcsövet zsákmányoltunk.

Orosz hadszíntér: A Scara mentén cs. és kir. csapatok egy éjjeli támadást heves kézi tusa után visszautasítottak.

A Kormin arcvonalon visszavertünk több erős éjjeli támadást.

A Sztripa mentén, Bieniavától északra egy visszavert támadás után újból heves harcok fejlődnek.

Az északkeleti hadszíntéren a cs. és kir. főparancsnokságnak alárendelt hadseregek október havi zsákmánya: 142 tisz, 26000 főnyi legénység, 44 géppuska, 1 ágyú, 3 légi jármű és egyéb hadianyag.

Olasz hadszíntér: Az olaszoknak tenger-melléki arcvonalunk ellen október 18-án megindított és október 28-án friss csapatokkal megújított harmadik támadása már laukadni kezd. Tegnap az ellenség a doberdói fensik északi szélé ellen nagyobb, több más helyen pedig gyengébb erőkkel még előretört, hiába. Támadása azonban már nem általános. Az újból fellobbanó harc után az olasz hadvezetőség által nagy hangon előre bejelentett, a főarcvonalon legalább 25 gyaloghadosztállyal megkísérelt offenziva a győzelem biztos tudatában harcoló csapataink rendíthetetlen falán megtörtött.

A kéthetes Isonzo-csata fegyvereink győzelmével végződött. Csatavonalunk általában változatlan. Hasonlóképpen szilárdan kezükben tartják Tirol és Karinthia vidéki a háború kitörése óta hősiesen tartott állásaikat. Ezekkel a sikerekkel fegyveres erőnk bebizonyította, milyen hiu és tarthatatlan volt az egykori szövetségeseknek a délnyugati határszéli területekkel szemben támasztott minden követelése, amely területeket, azt hitte, alattomos hábtámadással könnyen megszerezhet.

Az október hó második felében lezajlott harcokban az ellenség legalább 150 000 embert vesztett.

A németek győzelmes harcai. Az októberi hadiszákmány.

Berlin, november 1.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntéren Champagneban franciák Tahure mellett délután ellentámadást kezdtek. Visszavertük őket. Butte de Tahure, melyet csapataink október hó 30-án rohammal elfoglaltak, szilárdan kezünkön megmaradt. Két utolsó napon ejtett foglyok száma 31 tisztre, 1277 főnyi legénységre emelkedett. Comrehánál közelharc eszközeivel folytatott heves harcokra került a sor.

Bölke hadnagy október hó 30-án Tahuretól délre egy francia kétfedélű lezuhanását idézte elő és ezzel a hatodik ellenséges légi járművet tette harcképtelenné.

Belfort környékén számos légi harc volt, melyek német repülőik sikereivel végződtek.

Keleti hadszíntéren Hindenburg tábornagy hadseregének, a tuckum-rigai vasútvonal mindkét oldalán, támadó csapataink általánosságban a következő vonalat érték el: Ragasem—Kemmern és Schlocktól nyugatra Jaanzem. Ellenség ellentámadásait visszavertük.

Dünaburgtól nyugatra és délnyugatra erős orosz támadásokat visszavertünk. Különösen a Swenten és Ilzen-tó között volt heves harc, amely egyes helyeken még tart. A Dryswyatyától északra ellenség elzsigetelt előretörései szintén megfűszültek; ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

Clay mellett, Rigától délnyugatra leszállásra kényszerítettünk egy orosz repülőgépet. Gépvetőjét és megfigyelőjét elfogtuk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregét Baranovicitől keletre harc után visszavert egy orosz éjjeli támadást.

Linsingen tábornok hadseregét a helyzet változatlan. Ellenség ellentámadása Komarowtól északra sikertelen maradt.

Bothmer gróf tábornok német csapatai Schemikowicénél, a Stripa mentén, Burkazowtól északra megtámadták oroszokat. Csapataink még harcban állanak.

Balkán hadszíntéren folytatjuk támadásunkat és elfoglaltuk a Gorni-Milanovától délre emelkedő magaslatokat. Kragujevac irányában ellenséget Petrovác Karon és Lepenica-szakaszon túl vetettük vissza. Kragujevac németek kezén van.

A Moravától keletre szerbek szívós ellentállása dacára elfoglaltuk a Trivunovó hegyet és néhány száz foglyot ejtettünk.

Bojadjieff tábornok hadserege október 30-án utóvéd harcok között ellenséget általában a Planinica magaslatok, Zajecártól északnyugatra Szlati-Knjazevától északnyugatra, Sorjigtól keletre, Béla-Palánkától nyugatra, Vlasottensetől keletre húzódó vonalig követte.

Német csapatok által október havában ejtett foglyok száma és az általuk szerzett szákmány:

Hindenburg tábornagy hadseregénél 98 tisz, 14,482 főnyi legénység, 40 géppuska; Lipót bajor herceg tábornagy hadseregénél 32 tisz, 4133 főnyi legénység és 2 géppuska; Linsingen tábornok hadseregénél 56 tisz, 8871 főnyi legénység és 21 géppuska; Bothmer gróf tábornok hadseregénél 3 tisz, 1225 főnyi legénység és egy géppuska; Mackensen tábornagy hadseregénél 55 tisz, 11937 főnyi legénység, továbbá 23 ágyú (nem említve azokat a régi ágyúkat, melyeket nagy számmal találtak) és 16 géppuska. Összesen tehát 244 tisz, 40,949 főnyi legénység, 23 ágyú és 80 géppuska.

Az olaszok szörnyű veszteségei Görznel. Montenegró ellen megkezdtek az offenzívát.

Budapest, november 2.

(Hivatalos.) Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:

Délkeleti hadszíntér: Csapataink a montenegrói határon számos helyen támadásba mentek át. Elfoglaltuk a Troglav és Orlovác határszéli magaslatokat, Avtováctól délkeletre és Bielicától északkeletre, a Vardaron levő magaslati állást, amely a környéket uralja.

Visegrádtól délkeletre az általunk elfoglalt vonalon visszautasítottuk a montenegróiak ellentámadásait.

Kövess gyalogsági tábornok hadserege elérte a Pozezagától északra fekvő területet, áthaladt a csacsak—Kragujeváci vonalon.

Gallvita tábornok hadserege a Kragujevác-tól keletre és Jagodinától északra fekvő magaslatokon harcban áll.

Orosz hadszíntér: A Sztripa-harcvonalon a harcok tegnap is egész nap tartottak. — Az ellenség nagy haderővel támadott és Bieniánál mélyen tagolt rohamoszlopokban betört állásaiukba, tartalékjaink azonban ellentámadással visszavetették, mely alkalommal az ellenség elkeseredett utcai harcokban súlyos veszteségeket szenvedett. Itt 2000 oroszot fogtunk el. A Sztyr alsó folyásánál az oroszokat tovább szorítottuk vissza. Egy nagy löszér készlet igénybevételével végrehajtott orosz ellentámadás összeomlott.

Olasz hadszíntér: Tegnap a görzi szakaszon újra heves harc folyt, amelyben olasz részből több, a tiroli és karinthiai harcvonalakról odairányított gyalogdandár is vett részt. Az ellenség ezeket az erősítéseket harcra állítva, Görznel minden áron át akart törni. A tegnapi támadások nemcsak a görzi hídfő, hanem a Plava körül és a Monte San Michele mindkét oldalán fekvő terület ellen is irányultak. Az olaszokat, akik az összes eddigieket messze felülmúló veszteségeket szenvedtek, visszavertük. — A Podgara-magaslaton egyes árokreszek birtokáért még folyik a harc.

A németek elfoglalták Cacakot. 2600 orosz fogoly.

Berlin, november 2.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntéren ellenségnek Butte de Tahure ellen intézett erős és meglepetésszerű támadó tüzelésén és Maas és Mosel közti arcvonalon folyt élénk tűzérési harcokon kívül lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntéren Hindenburg tábornagy hadseregének, a tuckum-rigai vasútvonalról délre intézett támadása tovább halad előre. Dünaburg előtt tegnap heves harc folyt. Oroszok ismételen erős támadásait véresen visszavertük. A Swenten és Ilzen tavak között harcok még tartanak. Több mint 500 oroszot elfogtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregénél újabb esemény nem történt.

Linsingen hadseregét szemben oroszok megkísérelték, hogy előnyomulásunkat Czartoriskától nyugatra széles arcvonalon és sűrű tömegben intézett ellentámadással megállítsák. Legsúlyosabb veszteségeik mellett visszavertük őket, mire mi folytatjuk támadásainkat. Siemikovec mellett oroszoknak átmenetileg sikerült Bothmer gróf tábornok csapataink állásába behatolniuk. — Ellentámadásainkkal visszafoglaltuk árkaikat és több mint 600 oroszot elfogtunk. Magának Siemikovec helységnek legnagyobb részét elkeseredett éjjeli harcok után ma reggel rohammal ismét elfoglaltuk, miközben még 2000 oroszot elfogtunk.

Balkán hadszíntéren Cacaktól északra és északkeletre sikerült küzdelem árán kijutnunk a Grn—Milanovától délre elterülő hegyvidékről a nyugati (Goljiszka) Morava völgyébe. Cacak meg van szállva. A Kragujevác-tól délre emelkedő magaslatok el vannak foglalva mindkét oldalán. Általában átléptük a Bagrdan—Despotovac vonalat.

Bojadjieff tábornok hadserege október hó 31-én birtokába vette Slatinától nyugatra a Knjazevac—Sokobanja ut mentén a Bzdain magaslatokat, ugyancsak a Turia mindkét oldalán Asivrljigtól keletre emelkedő magaslatokat és a Nisava-völgyben Béla Palánkától északnyugatra áthaladt Vrandolon.

Az olaszok rettenő veszteségei. Csapataink elfoglalták Uzicét.

Budapest, november 3.

(Hivatalos.) Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:

Orosz hadszíntéren a Stripa-menti harcok tovább folynak. Czartoriskánál 5 tisz, 600 főnyi legénységet elfogtunk és 3 géppuska foglyot zsákmányoltunk.

Olaszok megszakítás nélkül folytatták Görz ellen irányuló erőfeszítéseiket. — A Plava harcvezetése bezárólag a Döberdói fonsik északi szakaszaig tegnap újra igen nagy haderő támadott; mindenütt visszavertük. E harcokban több olasz ezred létszáma felét veszítette el. Ma éjjel után egy kormányozható léghajó Görz városára számos bombát dobott.

Montenegró ellen küldött osztrák-magyar csapatok rohammal elfoglalták. A továbbiakról

délre ellenséges területen fekvő Bobija magaslatot és még három más hegyecsoprot, melyet montenegróiak szívósan védtek. Egyik rohamnál egy olaszoktól származó 12 cm-es ágyút zsákmányoltunk.

Szerbiában osztrák-magyar csapatok bevonultak Uzicébe. Csacaktól délre tovább nyomulunk előre, bár az ellenség szívósan védekezik. Kragujevacban 6 ágyút, 20 ágyúcsövet, 12 aknavetőt, több ezer puskát, sok löszert és egyéb hadianyagot zsákmányoltunk.

Sikeres harcok északon és délen.

Berlin, november 3.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelentik:

Dünaburg körül heves harcok tovább folynak.

Szerbiában Kövess tábornok német csapatai tegnap 350 szerbet ejtettek foglyul és 4 ágyút zsákmányoltak. Gallwitz tábornok hadserege utolsó két napon 1100 szerbet ejtett foglyul.

Bojadjieff bolgár tábornok hadserege a paracini ut mindkét oldalán visszavetette az ellenséget, 230 szerbet elfogott és 4 ágyút zsákmányolt. A bolgár csapatok benyomultak a Nisava-völgybe, hol 300 fogoly és 2 géppuska jutott kezükre.

Nis eleste küszöbön.

Budapest, november 4.

(Hivatalos.) A bolgárok Nis alá érkeztek. A város és vár ostroma megkezdődött.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja a rendes havi ülését Gyalóky Sándor főispán elnökletével.

— Előleptetések az államvasutaknál. A m. kir. államvasutaknál 1915. évi november hó 1-től számítandólag Szokolai István felügyelő az V. fizetési osztály 2 ik fokozatából ugyanazon fizetési osztály 1-ső fizetési fokozatába, Lakatos Andor főmérnök a VI fizetési osztály 1 ső fizetési fokozatából az V. fizetési osztály 3 ik fizetési fokozatába, felügyelő és Aczél Ödön mérnök a VII. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából a VI. fizetési osztály 3 fizetési fokozatába főmérnökké lépett elő.

— Kitüntetés. Solymosy Károly csikszederai kereskedő, 23. honvédegyalozredbeli őrmestert, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért elismerésül a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Hogy lesz a tej drága? A múlt héten kidobolták, hogy az élelmiszerek maximális árai hatóságilag megállapítottak. A közönség az első pillanatra mintha megkönnyebült volna, hogy azután annál nagyobb legyen a csalódása. A tej árát a téli hónapokra 42 fillérben állapították meg literenként, holott eddig 30—36 fillérért lehetett kapni, sőt bátran mondhatjuk, hogy a közönség tulnyomó része literenként 30 fillért fizetett. Itt is úgy jártunk tehát, mint a háború alatt már sokszor a maximálásnál. Legutóbb például a burgonyát maximálták, mi Csikban ugyancsak kiabrándítólag hatott. Addig volt 70—80 fillér egyvéka burgonya, a maximálásnál nyomban lett 1 korona 30—40 fillér. Most a tejjel jártunk így, holott ez éppen úgy, mint a burgonya, a legfontosabb élelmiszer. Kaptuk 30 fillérért és máról-holnapra lesz 36, illetve 42 fillér, de már elkérjük az 50 fillért is. Ha feljelentjük, akkor nem kapunk egyáltalában tejet. Ez tehát a hatósági árszabályozás. Nagyobb körültekintést kell tehát ilyen kérdéseknél tanúsítani, mert amint láthatjuk, a városi hatóság maga a drágító és nem a közönség. Burgonyánk, szarvasmarhánk és szénánk bőven van, rengeteget visznek ki a megyéből, de ez nekünk nézve nem előny, hanem hátrány, mert a felesleget elviszik, a mi itt marad, azt maga a hatóság drágítja meg és emeli fel ismeretlen magaslatokra.

— Bulgária hadifoglyai. Szerbiából eddig 14.500 hadifoglyot szállítottak el Bulgária belsejébe. Az elfogottak közül körülbelül 15 százalék az idegen (nem szerb) katonaság.

— Nyugalomnyiban. László Nándor brassyói 24. honvéd gyalogezredbeli 1. osztályú főfegyvermestert, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant” népfőlkelési szolgálata alkalmatlanságát, november hó 1-ével a nyugalomnyiba helyezték.

— **Halálozás.** Zsigmond József, gyermekemetei állami elemi iskolai tanító, 35 éves korában Gyergyóremetén meghalt. Az elhunytat özvegye és nyolc kis árvája gyászolja.

— **Megjutalmazott pályamunkás.** A magyar államvasutak igazgatósága pénzbeli jutalomban részesítette Varga Ferencet, a Gyergyószentmiklósi osztálymérnökségnél foglalkoztatott pályamunkás örhélyettesét, mert lelkiismeretes működésével nagyobb balesetet akadályozott meg.

A rendőrség és a kártya. A legutóbbi tragikus eset alkalmából kötelességünknek tartjuk rendőrkapitány ur figyelmébe ajánlani, hogy a város legelső nyilvános helyein nap-nap után ezrekbe kártyáznak és nincs, aki ezt a rablást megakadályozza. Így mennek tönkre aztán családok és existenciák és rántják bele a jámbor, ártatlan embeket. Most, amikor katonáink százszázalékos vértüket és életüket áldozták fel a hazáért, nekünk pedig kötelességünk itthon a takarékoság és munka jelszavával leróni halánkat és tartozásunkat, minden nélkülözhető pénzünket pedig a háború diadalmas befejezésére az államnak kölcsön és nem kártyára adni, — akkor a rendőrségnek fokozott kötelessége a törvénytelen szigoráva fellépni, büntetni és kioktatni azokat az urakat, hogy pénzüket hazafias kötelességük hadi kölcsönre jegyezni, de nem kártyára feltenni.

— **A szövetkezet megnyitása.** A csikszeredai tisztviselők fogyasztási szövetkezete — értesülésünk szerint — már minden intézkedést megtett, hogy a szövetkezeti bolt december 1-én átadható legyen a forgalomnak. A szövetkezet alaptőkéje eddig 34,000 korona, mely lehetővé teszi, hogy december 1-én még ennél is jóval nagyobb áruaktárral kezdhesse meg működését. Az alapítóke majdnem teljesen be van fizetve, igen kevesen vannak — teljesen indokolatlanul — hátralekban üzletrészeikkel. Ezeket ezután is felhívja az igazgatóság, hogy hátralekös üzletrészeiket legkésőbb 3 nap alatt fizessék be Albert Sándor pénztárnok kezébe, mert ellenkező esetben postai megbízás újján foguak beszédelni.

Ismeretlen katonahullák fényképcsoportja. Az ismeretlen katonahullák és a hadsereg kíséretében ismeretlenül elhalt polgári személyek második fényképcsoportját a belügyminiszter most küldötte meg a főszerkesztőnek, hol bárki által megtekinthető a személyleírásokkal együtt. Ezujeljárásajánljuk közönségünk figyelmébe, mert ez uton is igen sokszor biztos nyomot lehet találni elveszett hozzátartozónk feltalálására.

— **Hangverseny.** A Vöröskereszt helybeli választmányja javára rögtönzött szombat esti hangverseny, amint értesültünk, igen kedélyesen folyt le. A zenét a helyben állomásozó honvédség zenélő legénysége szolgáltatta, de amint halljuk, közkívánatra műsoron kívül énekelt Filep Jucika és X. Y. tüzerhadnagy is. Mindkét szereplő a jelen voltak nagy tetezését vitta ki. A zenekar most is igen ügyesen játszott. A helyben állomásozó tiszték, élükön a dandárparancsnokkal, csaknem teljes számban megjelentek az estén. Ohajtandó, hogy hasonló jótékony célú esték még máskor is rendeztesenek. A jövedelem 120—130 K között volt.

— **Értesítés.** A csikmegyei református egyház gondnoksága értesíti a kásonalcsiki, felcsiki, valamint a szépvízi járás községeiben és Csikszeredában élő református híveket, hogy az 1916. évi egyházi adókiivetés jegyzéke elkészült és a csikmegyei ref. lelkészi hivatalban (Csikszereda, Apaffi Mihály-utca 51. szám) 15 napi közzémlére kitételt. Ez idő alatt a hívek jövő évi fizetési kötelezettségükről tudomást szerezhetnek s amennyiben a kivetést magukra nézve sérelmesnek tartanák, 8 nap alatt jogosítva vannak a kivetés megváltoztatásáért első helyen a presbyteriumhoz s ha annak határozatában meg nem nyugodnának, 15 nap alatt az egyházmegyei bírósághoz felebbezni. Ezen határidők letele után felszólamlásnak nincs helye.

— **Hősi halál.** Csikdántalvi Horváth József tanító, önkéntes szakaszvezető, október hó 1-én az orosz harctéren, Koloné Non-Knivat mellett, egy ellenséges golyótól találva, hősi halált halt.

— **A helybeli polgári leányiskola tantestülete** folyó év október 29-én tartott értekezletén történt elhatározása folytán kéri a mélyen tisztelt szülőket, sziveskedjenek gyermekeik magaviselete és előmenetele felől az illető osztályfőnököknél érdeklődni, kik az iskolaépület tanári termé-

ben az alábbi napokon fogadnak: csütörtökön 12—1-ig Becze Imréné I. oszt. főnöke, hétfőn 12—1-ig Mártonffy Mária II. oszt. főnöke, szombaton 12—1-ig Farkas Imréné III. oszt. főnöke, szerdán 12—1-ig Gaali Emma IV. oszt. főnöke.

— **Ötszáz halott tanító.** Új tanügyi ujság jelent meg a fővárosban „Iskolák Ujsága” címen. E lap szerkesztősége már jóval a lap megjelenése előtt szorgalmasan gyűjtötte hadba vonult tanárokat, tanítókat vonatkozó adatokat. Eddig több mint 500 tanár és tanító nevét gyűjtötte össze, akik hősi halált haltak. Meg is kezdte a névsor közlését, azonkívül nagyon sok fogoly, sebesült, hadbavonult nevét is közli a lap.

— **Visszaállított vonatok.** A máv. értesíti az utazó közönséget, hogy a vonalain november 1-én a következő menetrendváltás lép életbe. Ujra életbe lépnek a Szokcsárdra d. u. 12 óra 11 perckor induló és Mvásár helyre d. u. 2 óra 6 perckor érkező 8006. sz. a Mvásárhelyre este 6 ó. 7 p. induló és Gyszentmiklóstra este 10 ó. 45 p. érkező 8008 sz. a Gyszentmiklósról éjél 4 ó. 20 p. induló és Szokcsárdra d. e. 11 ó. 7 p. érkező 8007 sz. személyszállító vonatok.

— **Deák Béla elesett.** A Csiki Lapok olvasóközönsége bonyára emlékezik még arra a szerencsétlen, jobbsorára érdemes vasuti gyakornokra, névszerint Deák Bélára, akinek gondatlansága a tunsádi vasuti szerencsétlenséget előidézte. Deák a mozgósításkor önként állt be katonának. Azóta mindenütt ott járt, ahol a legolcsóbban osztogatták a halált, amely utol is érte. Oroszfaluhan lakó szüleihez megérkezett a napokban a hír, hogy egy granát kettészakította. Falujában gyászisten tisztelettel adóztak emlékének.

— **A 43—50 éves tanítók fölmentése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete szerint az 1865—1872. években született B. alosztályú népfelkélésre kötelezett s a népfelkélési szemlén katonai szolgálatra alkalmasnak minősített felekezeti tanítók közül azok, akik a népoktatás zavartalan biztosítása szempontjából nélkülözhetetlenek, a népfelkélési tényleges katonai szolgálat alóli felmentésre javaslatba hozhatók. Egyben jelzi a miniszter a rendeletben, hogy katonailag kiképzett pórtartalékos és A. alosztályú népfelkélő tanítók felmentésre csak az esetben hozhatók javaslatba, ha a „mondott kategóriákba tartozók katonai felülvizsgálaton fegyveres szolgálatra alkalmasnak osztályoztatnak s ez a körülmény szabályszerű katonai bizonylattal igazolhatik”, mely igazolvány a felmentési javaslatához minden esetben csatolandó.

— **Az állami tisztviselők fizetésének emelése.** A kormány, hír szerint azt tervezi, hogy az állami tisztviselők fizetését főlemeli, még pedig 25—30 százalékkal. Együttal azonban a kormány ezt összeköti a munkaidő újabb beosztásával. Az új beosztás abból állana, hogy jövőre a hivatalokban a munkaidő nem mint most, délelőtti nyolc órától délutáni két óráig tartana, hanem délelőtt és délután is némi megszakítással. Ezenkívül szó van arról is, hogy az üresedésben lévő állásokat nem töltik be; ezzel elejét akarják venni a hivatalnoki állások nagy szaporodásának. A fizetés felemelésével együtt ugy a tisztviselők munkája is fokozódnék.

— **A csalánszedők jutalmazása.** Mint-hogy a gypot behozatala el van zárva és a gypot hiánya esetleg a közgazdaságra és a hazai katonai célokra egyaránt káros lehet és minthogy megállapítást nyert, hogy a közönséges csalánból kitűnő rostot lehet nyerni, a honvédelemügyi miniszter célszerűnek tartja csalán gyűjtésére a polgári lakosság figyelmét felhívni. E gyűjtés a szegényebb néposztálynak meglehetősen mellékjövedelmet is biztosít, amennyiben a csalánszedők a következő jutalomban részesülnek: 5 mm. fries csalán kóróért 2 korona, ugyanazon mennyiségű, de teljesen száraz csalánkóróért 4. korona jutalom fog kifizettetni. A csalán gyűjtésére a honvédelemügyi miniszter tájékoztatót is küldött, amelyet a városi tanács bárkinek is megküld.

— **A dohánydrágulás oka.** Október 1-től kezdve felemelték a dohánynak az árát. Az áremelés oka a nyerstermények drágulásán kívül az, hogy a dohány jövőre a hadsereg részére ingyen, a Vörös Kereszt részére pedig féláron szállítja a dohányterméket. Legfőbb oka azonban a dohányárak emelésének az, hogy az utóbbi időkben, nagyon sokan hivatalosan foglalkoztak olyan cigaretták gyártásával, a melyeket olcsón vásárolt kincstári dohány-

ból készítettek s így jelentékenyen károsították a dohányjövedéket. Ebből következik az, hogy a trafik cigarettáinak ára változatlan maradt.

— **A püspök rézüstje.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök bérmakörútján bejárta a kézdi járás községeit s vallásos misz-sziója mellett nem feledkezett meg arról sem, hogy ahol valamelyik plébánián réztárgyakat talált, azokat összegyűjtse. A főpásztor a pén-tek esti vonattal utazott vissza Lemhényből gyulafehérvári rezidenciájára, magával vivén az összegyűjtött réztárgyakat, ezek között a régi pálinkafőző kisüstöket is. „Összeszedtem egy csomó rézüstöt, — mondotta az erdélyi katolikusok püspöke — kellenek ágyunak!”

— **Szerbia és szerbek** címmel jelent meg egy rendkívül érdekes füzet, amely a legaktuálisabb hadiszintér országát és népét, Szerbia kivonatos történetét ismerteti. Szerbia térképével ellátott kis füzet tartalma a következő: A szerb nép török uralom alatt. A török invázió. A török uralom alatt. A felszabaduló harc. A belső viszonyok fejlődése egészen az állami önállóságig. Gazdasági és szociális állapotok. A szerb hadsereg. Az osztrák-szerb viszonyok. A füzetet ára 50 fillér, minden könyvkereskedésben kapható.

— **Hű oselédek jutalmazása.** A budapesti „Székely Egyesület” a megelőző évekhez hasonlóan, a bankházi Acs Károly-féle alapítvány kamataiból hat, egyenként 40—40 koronás jutalmat tűzött ki 4 férfi és 2 nőcseléd részére, akik legalább öt év óta Csikvármegyében szolgálnak, mint mezőgazdasági, illetve háztartási cselédek. A jutalmat oly cselédek fogják elnyerni, akik az említett időn belül szolgálatukban megbízhatóknak és hűségese- nek bizonyultak. A kik e jutalmat megnyerni óhajtják, pályázati kérésüket a járási főszol-gabírákhoz, illetve városokban a rendőrkapi-tányok adják be. A pályázati kérések beadá-sának végsőhatárideje folyó év december hó 1.

— **Posta és távirtd forgalom a hódított területekkel.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a magyar és osztrák csapatok által Orosz-Lengyelországban megszállott területeken állandó hadtápposta és távirtdabivatalok állítottak fel, melyek tábori posta szalmok helyett az illető hely nevével vannak megjelölve. A csapatok postaküldeményei a tábori posta-utastásban, a magán küldemények pedig a kamarásul megtekinthető szabályok szerint kezeltenek. Eddig a következő hadtápposta hivatalok nyitlak meg: Dabrowa in Polen, Olkusz, Noworadomszk, Piotrow (Petrikau), Jedrzejew, Micchov, Wloszczowa, Dzialoszyn, Kielce, Busk in Polen, Pinecowa, Szezekociny, Dziawloszczyce, Radom, Belhatow, Goszkowicze, Nova Brzcznica, Pajeszno, Rudniki, Sulejow, Szczerczow, Wolbrom.

FOGAK!	
brassói Greising Albert önálló fogászatra jogosított	
Közóhajra Csikszere- redába költözött :: Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpadiás nélkül, korona és hidmunkálatokat. 24— 10 évi garancia!	FOGAD: Délelőtt 8—12 óráig Délután 2—5 óráig Vasár- és ünnepnapok kivételével.
Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz. Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.	

Egy élelmes kimérőnét keresek. Oly özvegy, ki állandó alkalmasra vállalkozik, előnyben részesül. — Értekezni lehet Erdélyi Ákos vasuti vendéglőssel, Madéfalva.

A ROVÁS

cimű rovatot olvassa el naponként a Budapesti megjelenő

AZ UJSÁG

politikai napilapban. A háborús helyzet kimerítő és szakszerű magyarázata. Bő hirrovat, tájékoztató és minden tudnivalót felölelő közgazdasági rész.

Egyes példány ára 12 fillér.

Kapható minden ujságelárusitonál.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K 80 f.

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám.

Szám 159/1915. végrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Fl. 1580. számú végzése következtében dr. Zakariás Manó ügyvéd által képviselt Fejér Sándor alispán csikszeredai lakos javára 571 korona 40 fillér s járuléka erejéig 1915. évi október hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2320 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: zab, sarju, széna és tűzifa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Fl. 1580. számú végzése folytán 571 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. augusztus hó 20-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 546 K. 76 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csikszereda végrehajtást szenvedő lakosán leendő megtartására 1915. évi november hó 22-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1915. évi október hó 28-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

97—1915. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1914. évi V. 138. számú végzése folytán dr. Vitos Pál ügyvéd által képviselt Csikbánkfalva község végrehajtató részére, végrehajtást szenvedő ellen 32 korona 16 fillér követelés s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2240 korona — fillérre becsült ingóságokra a csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1914. évi V. 138/5. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Csikszentgyörgy községben végrehajtást szenvedő lakosán leendő megtartása határidőül 1915. évi november hó 11. napján délután 2 órája kitűzetik,

amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig: 2 ökör, és 3 terü széna a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszentmárton, 1915. évi október hó 29-ik napján.

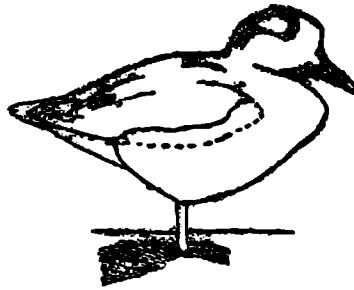
AMBRUS LAJOS,
kir. bírósági végrehajtó.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE”

cimű munka, melyből a madártömeszetet barki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere László, az ornithologiai központ volt tisztviselője, a szögödi Madártani Allomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van dr. Szilágyi Tibor és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival. A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszeredában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTTELJEZÉS!

Értesítjük Csikszereda város és vidéke közönségét, hogy Csikszeredában a Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utcába (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállodával szemben). A borbély-üzlet mellett külön bejáratú van a női fodrász-terem, kényelmesen berendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánonként hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kérjük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosítjuk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

57—

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlással szivesen szolgállok.

30—

FOGAK

és teljes fogsorok, szájpaddás
nélkül, foghuzás, fogtőnés,
aranykoronák és aranyhidak.

Gerő Arthur

vizsgázott fogtechnikus

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

18-100